herpy

GRODOR

Amani Forest Treefrog

Leptopelis vermiculatus

En stor, storögd trädgroda från regnskogen i östra Tanzania som förekommer i en grön och en brun fas: grön med fina svarta fläckar eller brun med en mörk triangel på ryggen. *Leptopelis vermiculatus* är nattaktiv, blir upp till 9 cm och är sällsynt i fångenskap. Arten är hotad i naturen och kräver ett fuktigt, högt terrarium med svala nätter.

Familj: Arthroleptidae Tidigare namn: *Hylambates vermiculatus*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**3-9 cm** nos-kloaklängd
Livslängd	**4-8 år**
Aktiv	**I skymningen och på natten**
Levnadssätt	**Trädlevande**
Biotop	**Regnskog och bergsskog**
Hudgift	**Inget känt**
Svårighetsgrad	**Erfaren**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**45 × 45 × 60 cm** L × B × H för 2 vuxna djur
Temperatur, dag	**22-27 °C**
Temperatur, natt	**18-21 °C**
Luftfuktighet	**65-85 %**
Vatten	**Vattenskål** djup 3-5 cm
UVB	**Valfritt** Fergusonzon 1
Föda	**Insekter**
Hålls	**Parvis**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Utveckling	**Grodyngel i vatten**
Äggläggning	**På marken**
Ägg per läggning	**50-200**
Larvtid	**60-120 dagar** från kläckning till metamorfos
Larvföda	**Alger/växter och färdigfoder**
Yngelvård	**Ingen**

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
IUCN	**Starkt hotad (EN)**

Om arten

Leptopelis vermiculatus är en stor trädgroda i familjen Arthroleptidae. Honorna blir upp till omkring 9 cm från nos till kloak, medan hanarna är betydligt mindre och oftast 3-5 cm. Ögonen är stora och gyllene med bruna streck och fläckar, och tåkuddarna är breda, så grodan klättrar lätt. Trumhinnan är tydlig.

Arten har två mycket olika färgfaser. I den gröna fasen är ryggen kraftigt grön med spridda, fina svarta fläckar, medan sidorna är marmorerade i svart och vitt. Hos vissa djur har underbenen, underarmarna och överläppen vita fläckar med mörk kant. I den bruna fasen är djuret brunt med en oregelbunden, mörkare triangel på ryggen, slumpmässiga ljusa och mörka fläckar på rygg och ben och ofta ett mörkt streck från trumhinnan och halvvägs ner längs sidan. Buken är gräddvit i båda faserna. Många unga djur är gröna och byter till brunt när de blir vuxna, så den gröna fasen är ofta ett ungdomsdrag.

Arten beskrevs 1909 av George Albert Boulenger under namnet *Hylambates vermiculatus*. Den liknar *Leptopelis flavomaculatus*, som i den gröna fasen saknar de fina svarta fläckarna på ryggen och som i den bruna fasen har en vit fläck på armbågen.

Hudgift är inte dokumenterad hos arten, och den räknas inte som giftig. Grodor ska ändå hanteras så lite som möjligt, och händerna tvättas efter kontakt med djur och terrarium (se avsnittet om hälsa). Livslängden är inte dokumenterad. Djur på minst fyra år är kända från fångenskap, och 4-8 år är en uppskattning.

Utbredning och livsmiljö

Leptopelis vermiculatus är endemisk för Tanzania och finns i bergsskogarna i den östra delen av landet. De flesta fynden kommer från Usambarabergen i nordöstra Tanzania, särskilt kring Amani i Östra Usambara, men arten har också hittats längre söderut i de centrala och södra delarna av Tanzanias skogklädda berg.

Utbredningen är spridd och knuten till skogsfragment, och arten är upptagen som hotad i naturen. Förlust av skog är det största hotet mot arter som är bundna till bergsskog.

> **Naturlig utbredning:** Tanzania.

LIVSMILJÖ

Arten lever i sluten, fuktig tropisk regnskog med tätt kronskikt mellan omkring 900 och 1.800 meters höjd. Skogarna i Usambarabergen är fuktiga, och på den höjden är luften svalare än på kustslätten. Djuren är mest aktiva i skymningen och på natten och lever huvudsakligen i buskar och träd, där de jagar insekter.

Hanarna lockar medan de sitter i vatten och är mycket revirhävdande. De har två läten: ett upprepat "ga-ga-ga", som lockar honorna, och ett rullande "rrrrrrr-ga", som håller andra hanar på avstånd. Var och hur arten leker är inte dokumenterat i detalj. Hos släktet *Leptopelis* börjar leksäsongen normalt med de kraftiga regnskurarna i början av regntiden. Äggen läggs i ett bo i jorden eller leran nära vatten och inte direkt i vattnet, och grodynglen kommer ut i vattnet när regnet översvämmar boet.

Skötsel

TERRARIET

Det finns bara lite kunskap om skötseln av *Leptopelis vermiculatus*, och djur i handeln är ofta vildfångade. Klimatet i bergsskogarna där den lever är fuktigt och förhållandevis svalt, så terrariet ska vara fuktigt och ha svalare nätter. Siffror som inte är dokumenterade för arten är satta utifrån livsmiljön eller lånade från släktet.

Två vuxna djur ska ha ett terrarium på minst 45 × 45 × 60 cm (längd × bredd × höjd). För en hona med två hanar ska terrariet vara minst 60 × 45 × 60 cm. Honorna är aggressiva mot varandra och ofta också mot andra arter, så håll bara en hona per terrarium och bara tillsammans med en eller två hanar. Arten kan inte hållas tillsammans med andra arter av släktet *Leptopelis*.

Gör terrariet högt och tätt beplantat, så att djuren har klättervägar och gömställen på flera höjder. Lämpliga växter är philodendron, gullranka, ormbunkar och bromelior. Lägg till grenar av drivved, bambu och korkbark på tvären och snedden som sittplatser. Botten kan vara kokosmull blandad med bark och ett lager löv på ytan. Inred en bred, låg vattendel (se avsnittet om vatten). Ventilationen ska vara fin men inte så kraftig att luftfuktigheten sjunker. Locket ska sluta tätt, eftersom arten hoppar bra.

Vildfångade djur hålls den första månaden i ett enkelt inrett karantänterrarium med hushållspapper och ett par gömställen. Det gör det lättare att hålla uppsikt över dem, och de smittar inte eventuella andra djur.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation Läs mer: Köp av djur: uppfödda djur, vildfångst och transport

TEMPERATUR

På dagen ska temperaturen i terrariet vara 22-27 °C, och på natten ska den sjunka till 18-21 °C. Nattsänkningen motsvarar ett höglandsklimat och är hälsosam. Arten lever mellan 900 och 1.800 meters höjd i skugga under tätt kronskikt och ska inte ha någon varm plats under en lampa.

Temperaturen får inte överstiga 28 °C under längre tid. Håll terrariet borta från söderfönster och mät temperaturen på flera ställen med en digital termometer. Är det kallt i rummet på vintern kan en svag värmematta på sidan av terrariet eller en låg lampa på termostat höja temperaturen.

En svalare period på omkring tre månader, där temperaturen sänks omkring 5 °C, kan ges men är inte nödvändig. Utfodra lite mindre under den perioden.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH SPRAYNING

Luftfuktigheten ska ligga på 65-85 %. Spraya terrariet med ljummet, rent vatten en gång på kvällen och gärna lätt en gång till på morgonen, så att blad och väggar är våta och luften blir fuktig. Grodorna dricker och tar upp vatten från blad, så våta blad är viktiga. Låt terrariet torka upp något under dagen och håll luften i rörelse med fina nätöppningar, så att den inte blir stillastående och unken.

Är luften för torr sitter grodorna hopkrupna och går inte på jakt, och huden blir matt. Är luften för fuktig och stillastående ökar risken för hud- och svampproblem.

VATTEN OCH VATTENKVALITET

Ge djuren en bred, låg vattenskål med 3-5 cm vatten som hålls full hela tiden. Hanarna lockar medan de sitter i vatten, så skålen ska vara stor nog för att en hona och två hanar ska kunna sitta där. Ge dem en lätt väg upp och ner med stenar, bark eller en växt, så att de inte drunknar.

Grodorna gör sig av med spillning i vattnet, så skålen ska tömmas och sköljas varje dag. Använd kranvatten med vattenberedningsmedel, regnvatten eller osmosvatten med tillsatta mineraler för akvarier. Vattnet får inte innehålla klor eller kloramin.

Groddjur tar upp vatten och lösta ämnen genom huden, så rengöringsmedel, tvål, kräm och handdesinfektion får inte komma i kontakt med skålen eller terrariet. Skölj skålen med rent vatten och använd inte tvål.

LJUS OCH UVB

Arten är mest aktiv i skymningen och på natten och lever i skuggan under tät skog. Den ska ha ett lysrör eller en LED-lampa med en färgtemperatur på 5.000-6.500 K som täcker hela terrariet, så att växterna trivs. Tänd ljuset 12 timmar om dagen på en timer och släck det helt på natten.

UVB är inte nödvändigt, och hur arten påverkas av UVB är inte undersökt. Ett lysrör med låg UVB-strålning (Ferguson-zon 1) är ett rimligt tillskott och kan placeras över nätet på ena sidan, så att djuren själva kan välja skugga. Erbjud alltid växter och gömställen, så att djuren kan dra sig undan ljuset.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Arten tar alla insekter den kan överväldiga och är en glupsk jägare. Baskosten är medelstora till stora syrsor. Tropiska kackerlackor är ett bra tillskott, och de hålls lätt som egna foderkulturer. Till unga djur används små syrsor, bananflugor och hoppstjärtar, beroende på storlek.

Vuxna djur utfodras varannan dag med 4-6 syrsor eller motsvarande per djur. Under den svalare perioden minskas mängden. Ge inte mer än djuren äter under natten. Unga djur utfodras varje dag. Ta bort döda och uppätna foderdjur på morgonen, så att de inte förorenar vattnet.

Pudra fodret med ett fosforfritt kosttillskott med kalk och D3 vid varannan utfodring och med ett multivitamintillskott med vitamin A i form av retinol en gång i veckan. Unga djur får tillskott oftare, till exempel var fjärde dag. Släng tillskott som har varit öppnade i tre till sex månader.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Leptopelis vermiculatus är nattaktiv och revirhävdande. På dagen sitter djuren stilla och gömda i växter, och i skymningen och på natten jagar de och lockar. Hanarna är högljudda och försvarar sin plats, särskilt vid vattnet, så terrariet hör inte hemma i ett sovrum.

Honorna är aggressiva mot andra honor och andra arter, och därför hålls bara en hona tillsammans med en eller två hanar. Är det för många hanar på för lite utrymme blir de stressade, och djuren ska flyttas. Ge dem många gömställen och sittplatser på olika höjder, så att de kan gå undan för varandra.

Grodorna ska helst inte hanteras. Huden tar upp ämnen från händerna, och djuren blir lätt stressade. Är det nödvändigt används våta, rena händer utan tvål och kräm. Flytta djuren med en liten plastbehållare när det städas och öppna terrariet långsamt, eftersom djuren lätt hoppar ut.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Hanarna känns igen på sina läten, och de är mindre än honorna. Honorna är könsmogna vid 5-6 cm och har då den bruna dräkten. Hanarna är normalt 3-5 cm och behåller ibland den gröna ungdomsdräkten. Ålder vid könsmognad är inte dokumenterad. För avel hålls en hona tillsammans med en eller två hanar.

PARNING

Hos släktet *Leptopelis* börjar leksäsongen normalt med de kraftiga regnskurarna i början av regntiden. Avel av *L. vermiculatus* i fångenskap är inte dokumenterad. Det bästa tipset är en period med något svalare och torrare förhållanden följd av kraftig, daglig sprayning som efterliknar regntiden. Hanarna lockar från vattnet och försvarar sin plats.

ÄGG OCH GRODYNGEL

Hos släktet *Leptopelis* läggs äggen i ett bo i jorden eller leran nära vatten, och grodynglen kommer ut i vattnet när regnet översvämmar boet. Antalet ägg per läggning är inte dokumenterat för *L. vermiculatus*; siffran i rutan är en uppskattning utifrån släktet.

För avel ska terrariet ha ett lager fuktig jord eller lera vid vattnet, där honan kan gräva ett bo, och en vattendel där grodynglen kan leva. Yngelvård är inte dokumenterad, och föräldrarna antas inte sköta ägg eller grodyngel.

Läs mer: Uppfödning av grodyngel

METAMORFOS

Kläcktid och larvtid är inte dokumenterade för arten. Hos släktet kläcks äggen när regnet översvämmar boet, och grodynglen ska leva i vatten med tillgång till föda. Siffran för larvtiden i rutan är en uppskattning och är lånad från släktet. När frambenen kommer flyttas de unga djuren till en låg vattenbehållare med lätt tillgång till land och fuktiga gömställen. Först när svansen är borta ska de få mat.

UPPFÖDNING AV UNGAR

De nyförvandlade ungarna föds upp i ventilerade plastlådor med fuktigt underlag, blad och lätt sprayning. Utfodra dem varje dag med bananflugor och små syrsor, pudrade med kalk och D3. Sortera ungarna efter storlek, eftersom de större äter de mindre, och håll unga djur åtskilda tills de har fått storlek. De gröna ungarna byter ofta till brunt när de växer.

Hälsa och vanliga misstag

Vildfångade djur har ofta en tuff tid bakom sig, så arten är inte för nybörjare. De typiska problemen är:

- Sjukdom och avmagring efter transport. Välj djur med fyllig kropp och klara ögon, håll dem i karantän i minst en månad och utfodra regelbundet de första veckorna.
- Bakterier i huden. Bölder på ryggen kan bero på en bakterie som liknar *Brucella inopinata* och potentiellt kan smitta människor. Tvätta alltid händerna efter kontakt med grodor och terrarium och kontakta en veterinär om du ser knölar.
- Dålig vattenkvalitet, som kan ge hud- och svampproblem. Byt vattnet dagligen och undvik klor, tvål och andra kemikalier.
- För hög temperatur eller för låg fuktighet, som torkar ut huden. Håll temperaturen under 28 °C och fuktigheten på 65-85 %.
- Brist på kalk och vitaminer, som visar sig som svaghet och krokiga ben. Använd ett tillskott enligt beskrivningen under foder.

Ett friskt djur är vaksamt och har slät hud utan sår. Sök veterinär med kunskap om groddjur om en groda går ner i vikt, inte äter, har sår, knölar, svullnader eller röd hud, eller sitter slapp och slö.

Läs mer: Karantän och hygien

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.

Hela guiden med karta och uppdateringar: herpy.org/sv/grodor/leptopelis-vermiculatus